

2008. február 21., csütörtök

34. rámutat arra, hogy az EU-nak egységesen kell fellépnie az emberi jogi kérdések kezelése terén, és ahhoz, hogy az EU álláspontja nagyobb hangsúlyt kapjon, fontos, hogy azt az EU minden tagállama kifejezésre juttassa;
35. felhívja az EU-t, hogy tegyen javaslatot egy olyan határozatra, amelynek célja konszenzus elérése az emberi jogok jelenleg is zajló megsértésének kezelése tekintetében a Gázai övezet blokádja és az Izrael elleni rakétatámadások vonatkozásában;
36. szorosabb együttműködést kér az Emberi Jogi Főbiztossággal, és a megfelelő anyagi források rendelkezésre bocsátása révén a hivatal függetlenségét biztosítását kéri;
37. kéri, hogy biztosítsanak folyamatos pénzügyi támogatást és emberi erőforrásokat a különjárások számára; teljes mértékben támogatja a demokráciáért és az emberi jogokért indított európai kezdeményezést (EIDHR) ⁽¹⁾, mivel fontos finanszírozási forrást jelent a különjárások számára; üdvözlí az emberi jogi munkacsoport (COHOM) elnökségének kezdeményezését, amely a különmegbízottakkal való szorosabb együttműködésre irányul, nevezetesen azáltal, hogy megfelelő ülésekre rendszeresen meghívják őket;
38. kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy fogadjanak el „közös álláspontot” annak érdekében, hogy az EU tagállamai automatikusan aláírjanak és ratifikáljanak minden nemzetközi emberi jogi eszközt;
39. megjegyzi, hogy az EU a határozatok egyhangú elfogadására törekszik; kéri az EU tagállamait, hogy továbbra is törekedjenek más regionális csoporthoz tartozó országok elkötelezésére annak érdekében, hogy széles körű támogatást biztosítsanak az emberi jogok védelmét és támogatását erősítő határozatok számára; felszólítja az EU-t, hogy hatékonyabban alkalmazza a harmadik országoknak nyújtott segélyeket és politikai támogatást annak érdekében, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsával való együttműködésre ösztönözze ezen országokat;
40. megbízza az ENSZ EJT hetedik ülészakán részt vevő európai parlamenti küldöttséget, hogy fejtse ki az ebben az állásfoglalásban megfogalmazott aggályokat, és felhívja a küldöttséget, hogy látogatásáról tegyen jelentést az Emberi Jogi Albizottság számára, valamint célszerűnek ítéli, hogy az ENSZ EJT megfelelő üléseire a jövőben is indítsanak európai parlamenti küldöttséget;

*
* *

41. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ Biztonsági Tanácsának, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ Közgyűlése 62. ülészaka elnökének, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa elnökének, az ENSZ emberi jogi főbiztosának és a Külügyi Bizottság által létrehozott EU-ENSZ munkacsoportnak.

⁽¹⁾ A demokrácia és az emberi jogok világszintű előmozdítása finanszírozási eszközének létrehozásáról szóló, 2006. december 20-i 1889/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 386. 2006.12.29., 1. o.).

Európa demográfiai jövője

P6_TA(2008)0066

Az Európai Parlament 2008. február 21-i állásfoglalása Európa demográfiai jövőjéről (2007/2156(INI))

(2009/C 184 E/12)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió demográfiai helyzetéről a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek címzett bizottsági jelentésről szóló, 1997. március 14-i állásfoglalására (1995) ⁽¹⁾,
- tekintettel a Bizottság 1997. évi demográfiai jelentéséről szóló, 1998. március 12-i állásfoglalására ⁽²⁾,

⁽¹⁾ HL C 115., 1997.4.14., 238. o.

⁽²⁾ HL C 104., 1998.4.6., 222. o.

2008. február 21., csütörtök

- tekintettel az „Úton minden korosztály Európája felé – a jólét és a nemzedékek közötti szolidaritás előmozdítása” című bizottsági közleményről szóló, 2000. december 15-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel az „Európa válasza a világ népességének elöregedésére – A gazdasági és társadalmi fejlődés előmozdítása egy elöregedő világban – Az Európai Bizottság hozzájárulása az elöregedésről szóló második világtalálkozóhoz” című bizottsági közleményre (COM(2002)0143),
 - tekintettel az Európai Tanács 2005. március 22–23-i brüsszeli ülésén elfogadott Európai Ifjúság Egyezményre,
 - tekintettel a Bizottságnak „A demográfiai változások kihívása, a nemzedékek közötti szolidaritás új formái” című zöld könyvére (COM(2005)0094),
 - tekintettel a demográfiai kihívásokról és a generációk közötti szolidaritásról szóló, 2006. március 23-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel a jövő európai szociális modelljéről szóló, 2006. szeptember 6-i állásfoglalására ⁽³⁾
 - tekintettel a Bizottságnak az „Európa demográfiai jövője – Kovácsoljunk lehetőséget a kihívásból!” című közleményére (COM(2006)0571),
 - tekintettel a Bizottságnak „A nemzedékek közötti szolidaritás előmozdítása” című közleményére (COM(2007)0244),
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „A család és a demográfiai változások” című, 2007. március 14-i véleményére ⁽⁴⁾, és azon javaslatára, hogy az EU tagállamai írjanak alá egy, a családok támogatásáról szóló európai egyezményt,
 - tekintettel a Bizottságnak az „Európa demográfiai jövője: tények és adatok” című munkadokumentumára (SEC(2007)0638),
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére, valamint a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság, a Gazdasági és Monetáris Bizottság, a Regionális Fejlesztési Bizottság, valamint az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságvéleményére (A6-0024/2008),
- A. mivel a demográfiai változás több tényező, például a születések száma, a várható életkor és a népességmozgások együttes függvénye, és mivel ezen tényezők tagállamokbeli jelen adatai alapján 2050 körül várhatóan elérni a 331 milliót, majd pedig folyamatosan csökken (hozzávetőleg 268 millióra 2050-ig), míg a várható életkor a férfiaknál 6 évvel, a nőknél pedig 5 évvel növekedik 2004 és 2050 között, és így a 80 évnél idősebbek száma a 2005. évi 4,1 %-ról 2050-re 11,4 %-ra emelkedik;
- B. mivel ezek a demográfiai változások a Bizottság becslése szerint alapvetően megváltoztathatják a népesség szerkezetét és az életkordiagramot; mivel ily módon a 0 és 14 év közötti fiatalok száma 100 millióról (1975-ös adat) 66 millióra csökken 2050-re, a munkaképes életkorú lakosság 2010 körül várhatóan eléri a 331 milliót, majd pedig folyamatosan csökken (hozzávetőleg 268 millióra 2050-ig), míg a várható életkor a férfiaknál 6 évvel, a nőknél pedig 5 évvel növekedik 2004 és 2050 között, és így a 80 évnél idősebbek száma a 2005. évi 4,1 %-ról 2050-re 11,4 %-ra emelkedik;
- C. mivel az időskori függőségi ráta európai átlaga (65 évnél idősebbek száma osztva a 14 és 65 év közöttiek számával) a 2004-es 25 %-ról 2050-re várhatóan 53 %-ra nő;

⁽¹⁾ HL C 232., 2001.8.17., 381. o.

⁽²⁾ HL C 292. E, 2006.12.1., 131. o.

⁽³⁾ HL C 305. E, 2006.12.14., 141. o.

⁽⁴⁾ HL C 161., 2007.7.13., 66. o.

2008. február 21., csütörtök

- D. mivel ugyanakkor a függőségi arányszám (inaktív népesség, pl. nyugdíjasok, gyermekek és iskoláskorú fiatalok száma osztva a munkaképes korú foglalkoztatottak számával) az inaktívak eltartására fordítandó költségek kiszámításának szempontjából sokkal fontosabb mutató, mint az időskori függőségi ráta;
- E. mivel a demográfiai változások jelentősen befolyásolják az állami kiadásokat, melyeknek 2004 és 2050 között 10 %-os emelkedése várható;
- F. mivel a demográfiai változások valószínűleg nem lesznek hatással az európai népesség egészére mostantól 2050-ig, de jelentős területi egyenlőtlenségeket fognak eredményezni, mivel az Európai Unió egyes régióiban már most is jelentős a fiatalok, különösen a fiatal nők elvándorlása; mivel az európai népesség relatív nagysága világszinten az egy évszázaddal ezelőtti 15 %-ról 2050-re várhatóan 5 %-ra csökken; mivel az Unión belüli régiókat e változások nagyon eltérő módon érintik; miközben az elvándorlás-jellemezte régiókban az idősek aránya már most is átlagon felüli, az előregedés folyamata a bevándorlás-jellemezte régiókban a fiatalok bevándorlása miatt egyelőre még nem érezhető;
- G. mivel a népességfogyás egyik oka a terméketlenség, amelyet el kellene ismerni, mint közegészségügyi és olyan összetársadalmi problémát, amely egyaránt érint férfiakat és nőket; emlékezteti a Bizottságot a Parlament által 2005-ben kiadott, a terméketlenséggel és a demográfiai változásokkal szembeni fellépésre ösztönző felhívásra, amelyben arra kéri a Bizottságot, hogy fogalmazzon meg ajánlásokat e területen;
- H. mivel a legális bevándorlás az európai népesség összetételének pozitív eleme, és arra szükség van a demográfiai egyensúly fenntartásához; mivel azonban a legális bevándorlás önmagában nem elegendő ahhoz, hogy ellensúlyozza az Európai Unió lakosságának fokozatos idősödését, és intézkedésekre van szükség a jelenlegi lakosság születési rátájának növelése érdekében;
- I. mivel az elvándorlás csak rövid távú részmegoldás, amennyiben eredményesen kívánjuk kezelni az Európában folyamatban lévő demográfiai változásokat, egyértelmű kötelezettségvállalásra van szükség a tagállamok részéről a nemek közötti esélyegyenlőség elvének a magán- és állami szektorban történő érvényesítése, az anyaság védelme, a családok szociális-gazdasági támogatása, valamint a szakmai és magánélet összeegyeztethetőségét elősegítő intézkedések irányában;
- J. mivel a fogyatékoság erősen kötődik az életkorhoz, amelynek előrehaladtával nő a fogyatékoságok kialakulásának veszélye;

Általános észrevételek

- aggódba veszi tudomásul a 2050 körülre szóló demográfiai előrejelzéseket; mindazonáltal hangsúlyozza, hogy az 50 évre szóló előrejelzések nem visszafordíthatatlanok, hanem olyan figyelmeztetések, amelyekre már ma választ kell adni a versenyképesség, a fenntartható gazdaság, a társadalmi kohézió, a generációk közötti szolidaritás és az európai szociális modell fenntartása érdekében; úgy véli, a 2050-re bekövetkező népességsökkenés jövőképe elősegítheti a környezetre nehezedő nyomás enyhítését és esélyt adhat a fenntartható fejlődésre, amely a maga részéről előremutató politikai intézkedéseket igényel a területfejlesztés, a lakáspiac, a közlekedés és az egyéb infrastruktúrák ennek megfelelő átalakítása érdekében; elismeri, hogy e tekintetben a tagállamok rendelkeznek hatáskörökkel;
- felhívja a figyelmet arra, hogy a demográfiai változások két fő oka, a születések számának csökkenése és a népesség előregedése a fejlődés eredményei; hogy a várható életkor kitolódása a tudomány, a higiénia és az életszínvonal fejlődésének közvetlen következménye, az hogy a nők kezükben tartják a termékenységüket, az emancipációjuk eredménye és együtt jár a lányok iskolázottsági szintjének emelkedésével, a nőknek az aktív életben és a közéletben való részvételével, úgy véli, hogy ezt az emberiség számára visszafordíthatatlan vívmányként kell tekinteni;
- elismeri, hogy a születések számának növekedéséhez feltétel egy olyan társadalom, amely megkülönböztetett figyelmet szentel a gyermekeknek; kitart amellett, hogy családbarát környezet megteremtésére van szükség, és javítani kell a családok és a gyermekek életkörülményein, valamint segíteni kell a családokat valódi törekvéseik megvalósításában;

2008. február 21., csütörtök

4. hangsúlyozza, hogy az EU abnormálisan alacsony 1,5-es átlagos születési rátája nem tükrözi a nők és az európai polgárok valós családalapítási szándékait, és összefügghet a szakmai és családi élet nehéz összeegyeztethetőségével (a kisgyermeket ellátó intézmények és a családoknak nyújtott szociális-gazdasági támogatás hiánya, valamint a nők munkavállalása), a szorongást előidéző szociális viszonyokkal (bizonytalan munkaviszony, drága lakhatás), valamint a jövőtől való félelemmel (a fiatalok késői munkavállalása és bizonytalan foglalkoztatás);

5. emlékeztet arra, hogy a fiatalok körében terjedő alkohol- és kábítószer-fogyasztás veszélyt jelent a társadalomra és beláthatatlan demográfiai következményei is vannak, mivel – többek között – csökkenti a munkaképességet és rontja a családalapítás esélyeit; ezért olyan keretprogramok elindítását ajánlja, melyek a korai alkohol- és kábítószer-fogyasztás megelőzését, továbbá a függővé vált fiatalok detoxikálását szolgálják;

6. úgy véli, hogy a várható élettartam meghosszabbodása nagyszerű eredmény, és ekként is kell értékelni; arra kéri tehát a tagállamokat, hogy nyújtsanak biztosítékot a szegénység ellen azon nyugdíjasok számára, akik nem rendelkeznek anyagi eszközökkel lakhatásuk és gondozásuk biztosításához, valamint ahhoz, hogy életük utolsó szakaszát méltósággal élhessék le;

7. átfogó megkülönböztetés-ellenes intézkedések megtételére buzdít, mivel Európa demográfiai jövőjének kérdése elválaszthatatlanul összefonódik a társadalmilag marginalizálódott, elszegényedett, kiszolgáltatott csoportok problémájával is, akikről sokan tartják, hogy rossz helyzetükért elsősorban saját maguk felelősek, ami nemcsak a gyermekekre, hanem a következő generációkra is hatással van;

8. felhívja a figyelmet a családjukon belül vagy a gondozóotthonokban az idősekkel szemben tanúsított rossz bánásmódra vagy a megfelelő gondozás hiányára; sürgősen kéri a tagállamokat és a Bizottságot, hogy tegyenek többet az Unióban az idősekkel szemben tanúsított rossz bánásmód elterjedtségének alapos felméréseért; tudomásul veszi azokat a becsléseket, melyek szerint az idősek mintegy 10 %-a esik élete utolsó szakaszában fizikai, anyagi vagy pszichológiai visszaélés áldozatává; felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzon ki információs és riasztási rendszereket, valamint helyezzen kilátásba szankciókat az ilyen visszaélések visszaszorítására; örül a Bizottság azon szándékának, hogy közleményt ad ki a 2008-ban az időseket ért visszaélésekről; kéri, hogy e közleménnyel egyidejűleg kerüljön sor egy átfogó stratégia kidolgozására, amely egy kiterjedt tudatosító és mobilizációs kampány kidolgozását szolgálja ezen a területen (szolgáltatók képzése, minőségi normák meghatározása, szankciók a rossz bánásmóddal szemben);

9. sajnálja, hogy mostanáig nem tették meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az Uniót felkészítsék erre a több éve előre látható kihívásra; különösképpen sajnálja, hogy a lisszaboni stratégia céljai és az Európai Tanács 2002. március 15-én és 16-án Barcelonában a gyermekmegőrzés, az 55 év felettek foglalkoztatása, a családi élet és a munkahely jobb összeegyeztethetősége, valamint a nők aktív életben való részvétele érdekében vállalt kötelezettségei a tagállamok többségében nem valósultak meg, és az Unió még csak közel sem került e célok eléréséhez;

10. kéri a tagállamokat, hogy fogadjanak el olyan intézkedéseket, amelyekkel elérhető a gyermekek és más eltartott személyek befogadását ellátó, jó minőségű és elérhető árú létesítmények felállítása, a 2002. március 15–16-i barcelonai Európai Tanács által elfogadott célkitűzésekkel összhangban, amely előírja a tagállamoknak, hogy 2010-re fogadó infrastruktúrákat kell létrehozniuk a három év és a tanköteles kor közötti gyermekek legalább 90 %-a és a három éven aluli gyermekek legalább 33 %-a számára; hangsúlyozza, hogy e rendelkezésekkel meg kell teremteni a szülők számára a lehetőséget arra, hogy munkabeosztásukat életmódjukhoz tudják igazítani;

11. úgy véli, hogy az Unió célkitűzéseit nem kell a gyermekmegőrzési infrastruktúrával kapcsolatos barcelonai célok megvalósítására korlátozni; véleménye szerint az ilyen intézményeket olyan általános szolgáltatásként kell számon tartani, amelyhez minden rászoruló hozzáférhet;

12. hangsúlyozza, hogy számos kisvállalkozás nincs felkészülve a munkaerő elöregedésével megjelenő nehézségekre, és e tekintetben rászorulhat a tagállamok támogatására;

2008. február 21., csütörtök

13. üdvözlöi a Bizottság azon szándékát, hogy továbbra is behatóan kíván foglalkozni e jelentős problémával; ösztönzi a Bizottságot, hogy regionális és helyi szinten is támogassa a bevált gyakorlatok felkutatását és cseréjét, és mindezt innovációs célokra használja fel az Unióban; kitart a demográfiai probléma integrált megközelítése és az öt fő iránymutatás mellett, amelyek eredményeképp szolidaritási megállapodás jöhet létre a generációk, a nemek és a térségek közötti; emlékeztet arra, hogy a demográfiai problémák sikeres orvoslásához a tagállamoknak hatékonyan végre kell hajtaniuk a lisszaboni stratégiát, és szoros együttműködést kell kiépíteniük tagállami szinten a makrogazdasági politikák és a szociális politikák között, hogy az Unió gazdasági rendszerének növekedése, versenyképessége és termelékenységének szintje megfeleljen a népességrepedéssel járó kihívásoknak és lehetővé tegye a tagállamok számára, hogy a közfinanszírozás, az egészségügyi szolgáltatások, az általános érdekű szolgáltatások, a bevándorlás és az integráció területére irányuló innovatív politikák kidolgozása révén eleget tegyenek a rájuk háruló kötelezettségeknek;

A demográfiai megújulás kihívása

14. elismeri, hogy a gyermekvállalás a férfiak és nők egyik legszemélyesebb ügye, és ezzel kapcsolatos döntéseiket tiszteletben kell tartani; hogy figyelembe véve a tagállamonként eltérően 1,25 és 2 között alakuló születési ráta különbségeit, a születési arány pozitívan befolyásolható olyan összehangolt állami politikák révén, melyekkel megteremthető egy család- és gyermekbarát anyagi és pszichológiai közeg; hogy az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság családtámogatási megállapodásra tett javaslatában közölt elvekkkel összhangban ezen intézkedéseket hosszú távon kell végrehajtani, és ezeknek ideális esetben meg kell teremteniük a gyermekvállaláshoz szükséges stabil és védett közeget;

15. felhívja a tagállamokat, hogy vegyenek példát a legjobb gyakorlatokból az anyasági szabadság terén, amely tagállamonként eltérően 14–28 hétig terjed, a szülői szabadság terén, a terhesgondozás és terhességi tanácsadás, a terhesség idejére szóló jövedelem-garancia és a régi munkahelyre történő visszatérés terén; hasonlóképp reméli, hogy a tagállamok tesznek lépéseket és hoznak szankciókat a családon belüli erőszak visszaszorítására;

16. emlékeztet a nőket érő diszkriminációra a foglalkoztatási feltételek és a gyermekvállalási szándékaik munkaadójuk általi kedvezőtlen megítélése tekintetében; emlékeztet továbbá arra, hogy a nőket a végzettségükönél alacsonyabb beosztásban alkalmazzák, és jövedelmük szintje, amely alacsonyabb a referencijövedelmek átlagánál, veszélyeztetni elengedhetetlen gazdasági függetlenségüket; felszólítja a tagállamokat, hogy megfelelően hajtsák végre a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽¹⁾ és ültessék át jogrendszerükbe a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1992. október 19-i 92/85/EGK tanácsi irányelvet⁽²⁾; kéri, hogy a tagállamok a 92/85/EGK irányelv keretében hozzanak intézkedéseket a gyermeket vállaló munkavállalókat közvetlenül vagy közvetve diszkrimináló munkaadókkal szemben;

17. felszólítja a tagállamokat, hogy vegyenek fontolóra olyan intézkedéseket, amelyek speciális védelmet és támogatást biztosítanak a nők, különösen az egyedülálló fiatal anyák számára, tekintettel arra, hogy az egyszülős családok száma folyamatosan növekszik, melyek 85 %-ában nő a családfő, és amelyeket sokkal inkább veszélyeztet a szegénység, mint más családokat;

18. felhívja a figyelmet a kisgyermekkorúak és a nagycsaládok támogatásának szentelt állami kiadások szükségességére, különösen a gyermekmegőrzést segítő intézkedések, a társadalmi kirekesztéssel, elszigeteléssel és szegénységgel különösen fenyegetett elszigetelt anyák és egyszülős családok védelme érdekében; hangsúlyozza, hogy e szolgáltatások általános érdeket képviselnek és hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez, valamint a helyi és regionális gazdasági fejlődéshez; felkéri a Bizottságot, hogy egyes tagállamok régióiban juttassa érvényre a legjobb gyakorlatokat;

19. következképpen javasolja a köz- és magánszféra befektetéseinek összekapcsolását a gyermekmegőrzési ágazatban és az iskolát megelőző oktatási rendszerben;

20. hangsúlyozza, hogy alapvetően fontos megfelelő hozzáférést biztosítani a szolgáltatásokhoz a gyermekmegőrzés, az idősek vagy fogyatékkal élők és más eltartott személyek gondozása terén annak érdekében, hogy lehetővé váljon a férfiak és nők teljes és egyenlő munkaerő-piaci részvétele, ami hatással lesz a háztartásokban rendelkezésre álló nem hivatalos ápolás színvonalára;

⁽¹⁾ HL L 204., 2006.7.26., 23. o.

⁽²⁾ HL L 348., 1992.11.28., 1. o.

2008. február 21., csütörtök

21. emlékeztet arra, hogy a szociális párbeszéd keretében megállapodások születtek a szülői szabadságról és a részmunkaidőről, amelyekre a szülői szabadságról kötött keretmegállapodásról, szóló 1996. június 3-i 96/34/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾ és a részmunkaidőről kötött keretmegállapodásról szóló, 1997. december 15-i 97/81/EK tanácsi irányelv⁽²⁾ vonatkozik; felkéri a tagállamokat és a Bizottságot, hogy a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett szavatolják e jogszabályok végrehajtását;
22. felszólítja a tagállamokat, hogy könnyítsék meg a rossz bánásmódban részesített, árva vagy intézetben nevelkedő gyermekek befogadó családoknál történő elhelyezését; európai szinten felszólít a tagállamokból vagy harmadik országokból származó gyermekek örökbefogadására irányuló eljárások átgondolására, és arra, hogy a gyermek érdekében tartsák tiszteletben a nemzeti és nemzetközi szabályokat, vagy szükség esetén módosítsák azokat; fokozott éberségre szólít fel a bántalmazás és az emberkereskedelem minden formájának kiszűrése és kizorítása érdekében;
23. hangsúlyozza, hogy a családi modellek változnak; ezért kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ennek realitását komolyan vegyék figyelembe politikáik meghatározása és végrehajtása során;
24. hangsúlyozza, hogy javítani kell az apaságra vonatkozó európai jogi szabályozást; kéri, hogy a Bizottság tegyen javaslatokat olyan különleges intézkedésekre, amelyek lehetővé teszik az apák családi életben való fokozottabb részvételét az apasági szabadsághoz való jog bevezetése révén; felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az európai társadalomban a nemek egyenjogúságának megteremtése érdekében mozdítsák elő az apák gyermekneveléshez és gyámsághoz való jogát szétköltözés vagy válás esetén;
25. felkéri a Bizottságot, hogy foglalkozzon a meddőség érzékeny problémájával, ami egyaránt érinti a házastárs vagy egyedülálló nőket és a párokat;
26. rámutat arra, hogy a meddőség az Egészségügyi Világszervezet által is elismert betegség, melynek súlyos hatásai lehetnek, többek között a depresszió; hangsúlyozza, hogy a meddőség egyre gyakoribb, és jelenleg a párok 15 %-át érinti; ezért kéri a tagállamokat, hogy a pénzügyi és más jellegű akadályok elhárítását célzó intézkedések elfogadásával minden párnak biztosítsák a meddőségi kezeléshez;
27. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a családtámogatás, a családi juttatások rendszere, valamint a családok védelmét és segítségét szolgáló általános érdekű szociális szolgáltatások tekintetében határozzanak meg megfelelő gyakorlatokat és gondoskodjanak e gyakorlatok cseréjéről; felkéri a tagállamokat, hogy nyújtsanak célzott támogatást azoknak a fiatal szülőknek, akik még képzésben részesülnek vagy tanulmányaikat végzik;
28. felkéri a tagállamokat, hogy ismerjék el a gyermekek és más eltartottak gondozását magában foglaló informális családi munka társadalmi, gazdasági és nevelő szerepét, és vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy az ilyen jellegű szolgálattal eltöltött időt ismerjék el munkaviszonyként, és adjanak nyugdíjjogosultságot azoknak a személyeknek, akik ilyen jellegű informális munkát végeznek;
29. ösztönzi a tagállamokat a szülőket támogató olyan pozitív intézkedések meghozatalára, mint például a kiegészítő nyugdíjjogosultság, adókedvezmények a vállalati bölcsődék számára, valamint az e területen bevált legjobb gyakorlatok cseréje;

Az emberi erőforrások jelentette kihívás

30. megjegyzi, hogy a demográfiai változásokból eredő, az aktív és inaktív népesség közötti egyensúly megbomlásával az Unió a nők, a fiatalok, az idősebb korosztály és a fogyatékkal élők foglalkoztatását szegezheti szembe; fenntartja, hogy a teljes körű foglalkoztatást rövid távú célként kell meghatározni a lisszaboni stratégia 2008-as felülvizsgálata keretében;
31. felszólít az európai humán erőforrások jelenlegi kezelésének reformjára, amely a 25 és 30 év közötti fiatalok és az 55 éven felüli idősebb korosztály alulfoglalkoztatottsága miatt a népesség jelentős részénél a munkában töltött időt körülbelül 30 évre korlátozza; megelőző jellegű és holisztikus életkor-kezelési technikák előmozdítására szólít fel;
32. felszólít a humán erőforrások átfogó és minőségi megközelítésére, és javasolja az „aktív életszakasz” meghatározását, amely magában foglalja a képzést, az élethosszig tartó tanulást és a hivatalosan elismert vagy atipikus ismeretek és képzések értéként való felhasználását, valamint az aktív élet kezdetétől a végéig tartó szakmai életpályát;

⁽¹⁾ HL L 145., 1996.6.19., 4. o.

⁽²⁾ HL L 14., 1998.1.20., 9. o.

2008. február 21., csütörtök

33. Elismeri, hogy a munkaerőpiac szegmentálódása, valamint a bizonytalan munkavállalási formák terjedése növeli a bizonytalanságot idős korban; úgy véli, hogy az időskori biztonság megerősítése érdekében a tagállamoknak tanulmányozniuk kell a legjobb gyakorlatokat a társadalombiztosítási befizetések fenntartása kapcsán az egész életciklus folyamán, és eszmét kell cserélniük azokról;
34. megítélése szerint a demográfiai változásokra tekintettel meghozandó intézkedésekben figyelembe kell venni az aktív munkavállalók összességére jellemző termelékenységnövekedést, vagyis azt, hogy nem csupán a gazdaságilag aktív és inaktív népesség viszonyzáma számít, hanem a termelékenység növekedése is;
35. elmélyült párbeszédre szólít fel a szociális partnerekkel, a vállalatokkal, az egyetemekkel, a nem kormányzati szervezetekkel és a médiával, a demográfiai változásokra való felkészülés érdekében; hangsúlyozza, hogy a termelékenység növekedése a jövőben főként a kutatási és fejlesztési, valamint a technológiai innovációs beruházásoktól függ majd, és kiemeli, hogy a vállalkozások számára létfontosságú idejében felkészülni a szakértelem terén később jelentkező szükségletekre, a foglalkoztatás és a szakmai pályafutás előrelátó tervezése, valamint az élethosszig tartó tanulásba történő, a szakképzettség értékesítését célzó befektetések révén;
36. nyomatékosan kéri az hogy fogadjanak el konkrét intézkedéseket annak érdekében, hogy az idősebbek – amennyiben kívánnak – tovább dolgozhassanak, ami lehetővé tenné a hosszantartó szakmai gyakorlat során összegyűjtött szakismereteknek a fiatalok, a többi dolgozó és vállalkozó számára történő átadását;
37. ösztönzi az oktatásba és a képzésbe történő befektetéseket, ideértve az új technológiák alkalmazását is, valamennyi munkavállaló alapképzettségi szintjének emelése érdekében, hiszen ez a feltétele jövőbeli alkalmazkodóképességük kialakulásának és az élethosszig tartó tanulás révén munkahely-változtatásuknak is; bátorítja továbbá olyan intézkedések kidolgozását, amelyek célja támogatni a pályakezdő fiatalok munkába állását és az idősebb munkavállalók, illetve a sérülékeny személyekből álló csoportok munkába történő visszaállását, igazi szakmai pályafutást téve lehetővé számukra munkaképes életkoruk során mindvégig;
38. javasolja, hogy a lehető legrövidebb időn belül szorítsák vissza azt a gyakorlatot, amely szerint a vállalatok előnyüdjáztatáshoz folyamodnak a szerződéses önállóság keretében, illetve a tagállamok hagyományával összhangban a vállalati bizottságokkal konzultálva, és kéri a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az idősebb munkavállalók szerepét és ösztönözzék munkavállalásukat; elfogadja ugyanakkor, hogy azok az idősebb (a nyugdíjkorhatárt elért) munkavállalók, akik munkakörük által támasztott fizikai követelmények miatt már nem kívánják munkájukat teljes munkaidőben végezni, áttérhessenek a részmunkaidős foglalkoztatásra, a könnyített munkavégzésre, az otthoni munkavégzésre vagy a munkamegosztásra, a lépcsőzetes nyugdíjba vonulás újító formáit kialakítva számukra, és csökkentve a nyugdíjaztatás által kiváltott stresszhatásokat;
39. úgy véli, eljött az idő arra, hogy foglalkozzanak a „nyugdíjas stresszel”, azaz a letörtség, a hasznavehetetlenség és a céltalanság érzésével, amely a nyugdíjba vonulás után néhány nappal tör rá a munkavállalókra, amikor úgy érzik, hogy haszontalanok, mellőzöttek, magányosak és nincs jövőjük;
40. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek javaslatokat a fiatalok munkaerőpiacra lépését megkönnyítő ösztönzőkre, támogatva például a nyugdíjkorhatárt elért munkavállalók és a fiatal munkavállalók közötti, munkamegosztás és részmunkaidős programok révén megvalósuló mentorálást, a nemzedékváltás megkönnyítése céljával;
41. mélyreható reformra szólít fel az idősebb korosztályhoz tartozó fizetett alkalmazottak pályafutásának kezelése terén, ők ugyanis jelenleg már 50 éves koruktól hátrányos helyzetben vannak már a munkába álláskor, s azután sem jutnak megfelelő továbbképzésekhez (különösen az új technológiákhoz), nem ismerik el megszerzett tapasztalataikat és munkahelyi előléptetésük is ritkaságszámba megy; emlékeztet arra, hogy a szakmai képzés terén az életkorhoz kötött korlátozások diszkriminatívak, és felhívja a tagállamokat, hogy erről egyértelműen tájékoztassák a munkaadókat és a munkavállalókat egyaránt; ennek érdekében kéri, hogy haladéktalanul ültessék át a nemzeti jogba és alkalmazzák hatékonyan a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvet⁽¹⁾ amely a lehető leghamarabb megtiltja az életkor alapján tett hátrányos megkülönböztetést a képzés és a munkavállalás terén; úgy ítéli meg, hogy az idős munkavállalók a szakismeretekhez való hozzáférés kérdésén túlmenően gyakran támogatásra szorulnak a munkával kapcsolatos személyesebb területeken is, például a tárgyalási technikák, az önbizalom megszerzése és az önéletrajz megírása terén; kéri a tagállamokat, hogy irányozzák elő a kifejezetten az idősebb munkavállalók számára betölthető állásokra vonatkozó információk terjesztését, és indítsanak be újabb kormányprogramokat az idősebb személyek munkavállalásának bátorítására; kéri a Bizottságot, hogy biztosítsa a megfelelő ellenőrzést, és lépjen fel azokkal a tagállamokkal szemben, amelyek jogszabályaikban fogyatékoság vagy életkor alapján hátrányos megkülönböztetéseket tartanak fenn;

(1) HL L 303., 2000.12.2., 16. o.

2008. február 21., csütörtök

42. kéri a Bizottságot, hogy biztosítsa a megfelelő ellenőrzést, és lépjen fel azokkal a tagállamokkal szemben, amelyek jogszabályaikban fogyatékoság vagy életkor alapján hátrányos megkülönböztetéseket tartanak fenn, megsértve ezzel a szerződéseket és az Európai Unió Alapjogi Chartáját, amely legkorábban 2009. január 1-jétől jogerőre emelkedik az Unió egész területén, és készítse e tagállamokat a diszkriminációk felszámolására;

43. kéri a Bizottságot, hogy gyűjtsön statisztikai adatokat az egyes korosztályokról az általuk tapasztalt különböző problémáknak és a kor alapján való hátrányos megkülönböztetés széles spektrumának megfelelően elkülönítve;

44. emlékeztet arra, hogy az idős személyek nem alkotnak egységes kategóriát; hangsúlyozza különösen, hogy az idős nők és az etnikai kisebbséghez tartozó idős személyek többszörösen is ki vannak téve a hátrányos megkülönböztetésnek;

45. hangsúlyozza, hogy a részmunkaidő a munkaerőpiacra való visszatérés fontos állomása; bátorítja a tagállamokat, hogy támogassák különösen a kisvállalkozásokat a részmunkaidős foglalkoztatás és a munka rugalmas megszervezése előmozdításában; emlékeztet a részmunkaidő konkrét előnyeire azon idős munkavállalók esetében, akik már nem kívánnak teljes munkaidőben dolgozni;

46. kéri a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az idős munkavállalók szerepét a munkaerőpiacon, az ezen személyek felvételével kapcsolatos előnyök hasznosítása révén, és a munkaadókat a munka rugalmas megszervezésére bátorítva, amely az idős munkavállalókat szerepvállalásra ösztönzi a munkaerőpiacon;

47. kéri a Bizottságot, hogy készítsen tanulmányt – nemek szerinti bontású adatok alapján – az adókedvezményekről és a foglalkoztatással kapcsolatban fennálló akadályokról, különös tekintettel a népesség elöregedésére;

48. nyomatékosan kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy javítsák az élethosszig tartó tanuláshoz való hozzáférést;

49. emlékeztet arra, hogy a törvényes nyugdíjkorhatár elve az európai szociális modellek vívmánya, és garancia arra nézve, hogy az aktív élet időtartama nem hosszabbodik meg kötelezően az elfogadható határokon túl;

50. emlékeztet, hogy a nyugdíj jogosultság, amihez az adott tagállamban a szociális partnerekkel egyeztetve és a nemzeti hagyományokat tiszteletben tartva meghatározott nyugdíjkorhatár betöltését követően minden munkavállalónak joga van;

51. hangsúlyozza a nők és a férfiak közötti hatalmas különbséget a nyugdíjak átlagos összege tekintetében, aminek oka a szakmai pályafutás többszörös megszakítása, a gyermekek és az idős szülők melletti családi kötelezettségek ellátásából fakadóan; kéri a tagállamokat, hogy hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy a szülés és a gyermeknevelési szabadság miatt kiesett munkaidő ne jelentsen büntetést a nyugdíjak kiszámításakor; bátorítja a tagállamokat, hogy irányozzanak elő nyugdíj-kiegészítéseket a felnevelt gyermekek számától függően, és ismerjék el a segítségnyújtás szerepét a társadalomban;

52. kéri a tagállamokat, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket a szociális biztonság és a jóléti rendszerek, közöttük a nyugdíjrendszerek korszerűsítése érdekében; biztosítva azok finanszírozhatóságát és a lakosság előregedése által kiváltott hatások kezelhetőségét; fenntartja, hogy különös figyelmet kell fordítani az idős nőkre, akik a kirekesztés és a szegénység tekintetében sérülékenyebbek;

53. felszólítja a Bizottságot, hogy készítsen összehasonlító elemzést az egyes tagállamokban működő, a nőkre vonatkozó különféle nyugdíj- és társadalombiztosítási rendszerekről azon legjobb gyakorlatok beazonosítása céljából, amelyek előmozdítják a nők foglalkoztatását, és lehetővé teszik a család és a munka összehangolását;

54. nyomatékosan kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erőfeszítéseiket sürgősen összpontosítsák az idős munkavállalók alkalmazásának támogatására irányuló intézkedések alkalmazására, tekintettel arra, hogy számos tagállamban a törvényes nyugdíjkorhatár felemelését tervezik;

2008. február 21., csütörtök

55. úgy ítéli meg, hogy a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek várható életkora és életminősége magasabb, mint valaha, és a tagállamoknak – együttműködve a szociális partnerekkel és a nemzeti hagyományok tiszteletben tartásával – támogatniuk és nem akadályozniuk kellene olyan közös normák és szabályok felállítását, amelyek a munkavállalók számára lehetővé teszik, hogy önkéntes alapon az adott tagállamban meghatározott nyugdíjkorhatáron túlmenően meghosszabbíthassák aktív életüket; kéri a Bizottságot, hogy végezzen összehasonlító tanulmányokat a tagállamok nyugdíjrendszerei között meglévő különbségekről és a tagállamok által tervezett reformok gazdasági és társadalmi hatásairól;

56. kéri a tagállamokat olyan intézkedések bevezetésére, amelyek lehetővé teszik a nők munkavállalásának, szakmai előmenetelének és családi kötelezettségeik ellátásának összeegyeztetését, és kéri a tagállamokat továbbá, hogy küzdjenek a nőket a munkaerőpiacon és az oktatás terén sújtó makacs diszkriminációk és sztereotípiák ellen; emlékeztet a férfiak és a nők közötti egyenlőség elvére, valamint arra, hogy az azonos munkahelyen, azonos munkakörben dolgozók egyenlő fizetése az európai szociális modell sérthetetlen elemét képezi;

57. ezért olyan munkajogi intézkedéseket kér, amelyek véglegesen megszüntetik a diszkrimináció e formáját, különösen a nők és férfiak eltérő bérezését, valamint kéri, hogy az állami költségvetésekben alkalmazzák a nemek közötti esélyegyenlőséget figyelembe vevő költségvetés-tervezést;

58. emlékeztet arra, hogy a jó munkahelyi környezet a termelékenység egyik fontos tényezője; kéri a tagállamokat, hogy mozdítsák elő azokat a munkahelyi kezdeményezéseket, amelyek célja az idős munkavállalók baleseti kockázatainak csökkentése (nevezetesen a pszicho-szociális és a fizikai munkakörnyezet javítása révén), a munka tartalmának és szervezésének módosítása, a dolgozók testi egészségének, jó közérzetének és képességeinek általános javítása, valamint szakmai készségeik és szakismereteik megerősítése; kéri a vállalkozásokat, hogy fektessenek be a munkahelyi balesetek és a szakmai egészségi ártalmak megelőzésébe, a munkahelyi orvosi ellátásba, a higiéniába és a társadalmi párbeszédbe;

59. hangsúlyozza, hogy a lényeg a munkahely megközelítésének biztonsága az idős és fogyatékkal élő személyek számára, a kielégítő infrastruktúrának és az egyéni szükségletekhez igazodó különleges felszerelések rendelkezésre bocsátásának köszönhetően; hangsúlyozza egyúttal, hogy a megközelíthető munkakörnyezet lehetővé teszi az idős személyek számára az önálló életet, és ez hozzájárul az ápolás céljából létrehozott állami intézmények kiadásainak csökkentéséhez;

60. kéri a tagállamot olyan jog bevezetésére, amelynek megfelelően rugalmas munkaidőt vagy részmunkaidőt nemcsak szülők kérhetnek, hanem olyan idős munkavállalók is, akik feltételezhetően családi kötelezettségeket látnak el;

61. hangsúlyozza a kis- és középvállalkozások mint elsődleges foglalkoztatási forrás szerepét az Unióban;

62. megjegyzi, hogy a szolgáltatási ágazatban foglalkoztatják a legtöbb nőt, bevándorlót és idős munkavállalót; kéri, hogy sürgősen valósítsák meg a szolgáltatások belső piacát;

A nemzedékek és a területek közötti szolidaritás kihívása

63. emlékeztet arra, hogy a nemzedékek közötti szolidaritás az európai szociális modellek megkülönböztető elve, amely azon alapul, hogy az aktív népesség felvállalja a helyettesítő jövedelmeket, az inaktív népesség (gyermekek, fiatalok, eltartott személyek és idősek) védelmének és egészségügyi ellátásának költségeit; hangsúlyozza, hogy a szolidaritás elvét fenn kell tartani a demográfiai egyensúly előrelátható megbomlása ellenére is;

64. hangsúlyozza a közhatóságok aktív beavatkozásának jelentőségét, mindenekelőtt az általános érdekű szociális szolgáltatások jelenléte révén mind a családokban és a fiatal gyermekek mellett, mind pedig az idős személyek és valamennyi rászoruló személy elhelyezése és ápolása által; úgy véli, hogy az ezekhez a szolgáltatásokhoz való hozzáférés az alapvető jogok egyike; kéri a Bizottságot, hogy garantálja az általános érdekű szociális szolgáltatások jogbiztonságát a közösségi jogban, mindenki számára biztosítva a hozzáférést és érvényesítve a szolidaritás elvét;

65. hangsúlyozza az információcsere fontosságát a tagállamok között, és felszólít a legjobb gyakorlatok cseréjére abban a tekintetben, miként tudnának az egészségügyi rendszerek a legjobban felkészülni az előregedő lakosság megnövekedett igényeire; megjegyzi ezzel összefüggésben, hogy a lakosság előregedése miatt növekedni fognak a közkiadások az egészségügy terén, az idősebbé válással ugyanis egyértelműen súlyosbodnak a fogyatékoságok és a betegségek, különösen az igen idős (80 évesnél idősebb) személyek esetében, akiknek létszáma az elkövetkező évtizedekben erőteljesen gyarapodni fog;

2008. február 21., csütörtök

66. felhívja a tagállamokat, hogy foganatosítsanak szigorúbb intézkedéseket az adókijátszás és a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát biztosító társadalombiztosítási járulékok megfizetésének elkerülése ellen; úgy ítéli meg, hogy a tagállamoknak aktív és hatékony munkaügyi politikát kell kialakítaniuk, és szorgalmazza, hogy irányozzanak elő rugalmas rendszereket és adjanak lehetőséget a személyes választásra a nyugdíjba vonulás pillanatában (a nyugdíjkorhatár felett), ösztönző mechanizmusok révén a továbbra is munkában maradni kívánó dolgozók számára;

67. emlékeztet arra, hogy az idős személyek jelentősen hozzájárulnak a társadalmi és a gazdasági kohézióhoz, és aktív részvételük a családi és nemzedékek közötti szolidáris kapcsolatokban megerősíti a családi kötelekeken belüli erőforrások átcsoportosításának szerepét; másrészt azonban úgy ítéli meg, hogy a társadalom számára hasznos tevékenységekben való részvételüket meg kell könnyíteni; végezetül az a véleménye, hogy a javak és szolgáltatások fogyasztása, a szórakoztatás, a betegápolás, a jóléti szolgáltatások igénybevétele a gyorsan terjeszkedő gazdasági ágazatok egyike, és a gazdagság új, „szürke aranyának” is nevezett forrása; kéri tehát a tagállamokat, hogy mozgósítsák elő és fejlesszék tovább az idős személyek gazdasági és szociális életben való részvételét, különös figyelmet fordítva megfelelő fizikai állapotukra, valamint jó szociális és anyagi életkörülményeikre;

68. kéri a tagállamokat, hogy mozgósítsák elő az idős személyek szerepét a nemzedékek közötti szolidaritás fenntartásában, és a helyi partnerekkel együttműködve könnyítsék meg részvételüket a társadalmilag hasznos önkéntes tevékenységekben, például az oktatási, kulturális és vállalkozói élet terén;

69. hangsúlyozza az önkéntesség jelentőségét, ami számos személynek teszi lehetővé a munkaerőpiacra való visszatérést; bátorítja a kormányokat, hogy ellenszolgáltatás fejében könnyítsék meg az idős személyek önkéntes munkavállalását;

70. emlékeztet arra, hogy az általános érdekű szociális szolgáltatások, többek között a kiskorú gyermekek elhelyezése, egészségügyi ápolása és oktatása megkönnyíti a szülők elhelyezkedését a munkaerőpiacon, és hozzájárul a szegénység ellen vívott küzdelem sikeréhez, különösen azokban az esetekben, ahol a gyermekeket egyetlen szülő tartja el; meggyőződése, hogy ezek a szolgáltatások alapvető fontosságúak ahhoz, hogy az Unió képes legyen szembenézni a demográfiai kihívásokkal; másfelől, az általános érdekű szociális szolgáltatások a munkahelyteremtés révén serkentik a helyi és regionális gazdaság fejlődését, és hozzájárulnak az Unió versenyképességéhez; ebből a szempontból úgy véli, hogy feltétlenül el kell végezni az általános érdekű gazdasági szociális szolgáltatások azonosítását, és fel kell mérni szociális és gazdasági hatásait; kéri a barcelonai célkitűzések terén történt előrehaladás objektív mérését lehetővé tevő minőségi mutatók felállítását; hangsúlyozza, hogy az idős és rászoruló személyek javát szolgáló általános érdekű gazdasági szociális szolgáltatásoknak is ezzel egyenértékű figyelmet és kezelést kell élvezniük;

71. hangsúlyozza, hogy a csökkenő népességű régiókban az önkéntes szektor és a szociális hálózatok jelentősen hozzájárulnak a helyi lakosság igényeinek kielégítéséhez, de nem helyettesíthetik az általános érdekű szolgáltatásokat nyújtó közintézmények által betöltött nélkülözhetetlen szerepet a régiókban; úgy véli, hogy el kell ismerni az ilyen állampolgári szerepvállalásokat, és az érintett szervezeteket regionális politikai partnerként támogatni kell; hangsúlyozza, hogy így olyan tanulási folyamatok indulnak meg, amelyek képessé teszik az adott régiót, hogy eleget tegyen a demográfiai változások által előidézett kihívásoknak;

72. bátorítja a tagállamokat és a regionális hatóságokat, hogy ebből a célból vegyék igénybe a strukturális alapokat; felhívja a Bizottságot, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló, 2006. július 11-i 1083/2006/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ területi együttműködése keretében (annak 7. cikkének (3) bekezdése alapján) támogassa a tapasztalatszerket olyan régiók között, amelyekben az „ezüst gazdaság/idősek gazdagsága” fontos szerepet tölt be vagy fog betölteni;

73. széles körű vitára szólít fel a mindenki számára megfelelő nyugdíjhoz való jogra vonatkozóan, amely jog az időskorú népesség fizetőképességének, méltóságának és társadalmi beilleszkedésének feltétele; emlékeztet arra, hogy az idős személyek az önkéntes feladatvállalással és a családban betöltött szerepük révén jelentősen hozzájárulnak a társadalmi kohézióhoz;

74. kéri a tagállamokat, hogy összehangoltan gondolkodjanak azon lehetséges reformokról, amelyekkel biztosítható a nyugdíjrendszerek és a társadalombiztosítás fenntarthatósága; például olyan rendelkezések révén, melyek lehetővé teszik, hogy a nők anyasági szabadságát és az oktatási rendszerben eltöltött idejét figyelembe vegyék nyugdíjjogosultságuk kiszámításakor;

(1) HL L 210., 2006.7.31., 25. o.

2008. február 21., csütörtök

75. kéri a tagállamokat, hogy amennyiben azt még nem tették meg, vizsgálják meg a nyugdíjfolyósítás és a munkában maradás ösztönzői közötti kapcsolatot, különös tekintettel a munka rugalmas szervezését illetően, a munkavállalás ellen ható valamennyi tényező kiküszöbölése érdekében;

76. tudomásul veszi, hogy az európai társadalom előregedése jelentős regionális egyenlőtlenségek között megy végbe, és hogy a demográfiai változásokra vonatkozó nemzeti adatok mögött más-más helyi valóságok húzódnak meg, ezért olykor nehéz azonosítani az infrastrukturális szükségleteket és a központi kormányzatok által juttatandó szükséges pénzügyi átutalásokat; kéri a Bizottságot, hogy járuljon hozzá a demográfiai tendenciákra vonatkozó statisztikai adatok minőségének és megbízhatóságának javításához, továbbá felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel és még 2014 előtt vigyék véghez azt a folyamatot, amely a munkaerő maradéktalanul szabad áramlását tűzte ki célul az Unióban;

77. ösztönzi a tagállamokat, hogy a szubszidiaritás elvét tiszteletben tartva törekedjenek a bevételek és a kiadások költségvetési egyensúlyának megőrzésére nyugdíjrendszerükben, és elismerően nyilatkozik azokról a tagállamokról, amelyek a jövőbeli nyugdíjkifizetésekre évente költségvetési előirányzatot helyeznek tartalékba;

78. megállapítja, hogy a demográfiai változások egyes régiókra gyakorolt hatása súlyos, valamint különböző alkalmazkodási stratégiákat tesznek szükségessé attól függően, hogy a bevándorlás által jellemzett régióról vagy hanyatló régióról van szó; megállapítja, hogy a fogyatkozó népességű, többnyire vidéki régiókban az életminőség mást jelent, mint a növekvő népességű régiókban, és ezért úgy véli, hogy különböző támogatási stratégiákra van szükség;

79. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vizsgálják meg a generációs dimenziót az európai térségek szolidaritása tekintetében, és vegyék tekintetbe a különböző demográfiai tendenciák nagy kiterjedésű területi hatásait az Európai Unióban; hangsúlyozza, hogy ezek a hatások a lakáshelyzet és az infrastruktúra terén jelentősek, különösen a városi övezetekben, ahol valószínűleg a migráns lakosság arányának növekedése és erőteljes koncentrációja várható a jövőben; hangsúlyozza egyúttal a lakosság előregedése által érintett régiókban helyi szinten jelentkező sajátos szükségleteket a közelben nyújtott szolgáltatásokba történő befektetések tekintetében, amelyek az idős személyek szükségleteit elégítik ki és a lehető leghosszabb ideig biztosítják számukra az önállóságot és a függetlenséget; javasolja, hogy a strukturális alapok odaítélésekor és az Európai Szociális Alap által szolgáltatásnyújtás jogcímén a helyi szociális tőke mozgósítása céljából kínált lehetőségek kialakításakor vegyék tekintetbe ezeket a befektetési igényeket is; kéri azok fenntartását 2013 után is; felhívja a figyelmet arra, hogy az elvándorlás által érintett régiókban a foglalkoztatást, a képzést és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést célzó beruházások révén gondoskodni kell a természetes demográfiai egyensúly fenntartásáról;

80. javasolja a Bizottságnak, hogy a területi együttműködés részeként támogasson egy olyan Európa-szintű hálózatot, amelyben a regionális és helyi hatóságok régiók és a civil társadalmi szervezetek a demográfiai változásokból eredő problémák megoldása során tanulhatnak egymástól;

81. bátorítja a tagállamokat olyan tervezetek előmozdítására, amelyek célja az idősebb nemzedékhez tartozó munkavállalóknak a fiatal dolgozókkal való közös munkavégzése, a szakértelem átadása és a tapasztalatszerzés érdekében; kéri a Bizottságot, hogy könnyítse meg az e téren bevált gyakorlatok cseréjét;

82. kéri a tagállamokat, hogy támogassák az elvándorlással sújtott régiókat az általános érdekű szolgáltatások (pl. oktatás – beleértve az iskola-előkészítést és gyermekgondozást –, jóléti és egészségügyi szolgáltatások, valamint postai szolgáltatások) magas szintje, továbbá a (pl. tömegközlekedéshez, közlekedési infrastruktúrához és távközlő hálózatokhoz való) hozzáférés szavatolásával, valamint biztosítsák a gazdasági részvételt és készségeket (pl. az élethosszig tartó tanulás módszereit és az új technológiák alkalmazását, az azokba történő beruházást is tartalmazó képzés révén); sürgeti, hogy az e feladatok teljesítéséhez szükséges gyakorlati keretfeltételeket a helyi igényekhez és a helyi szereplőkhöz igazítsák, illetve javítsák azok alkalmazhatóságát; különösen felhívja a figyelmet a szigetek, határterületek, hegyvidéki térségek és más legkülső régiók helyzetére;

83. üdvözli az Európai Integrációs Alap létrehozására irányuló javaslatot; felszólítja a kohéziós és a vidékfejlesztési politika kidolgozásáért és kezeléséért felelős illetékes nemzeti, regionális és helyi hatóságokat, hogy működjenek még szorosabban együtt annak érdekében, hogy a csökkenő népességű vidéki régiók élet- és munkakörülményeinek javításával arra bátorítsák az embereket, hogy költözzenek e régiókba;

2008. február 21., csütörtök

84. üdvözlöi, hogy a Bizottság a társadalmi és gazdasági kohézióról szóló negyedik jelentésében a fokozódó demográfiai egyensúlyhiányt az előtte álló egyik kihívásként azonosította; érdeklődéssel várja a társadalmi konzultációk eredményeit és a következő programozási időszakban a regionális politika által betöltött szerep meghatározását a demográfiai változás hátrányos hatásainak leküzdésében;

85. emlékezteti a tagállamokat arra, hogy az önkéntes ápolókat – különösen az idősebbeket – többszörösen is hátrányok érik; javasolja, hogy több támogatást kínáljanak ezen személyek számára annak érdekében, hogy képesek legyenek leküzdni a munkavállalásuk tekintetében jelentkező számos akadályt;

86. úgy véli, hogy a városi övezetekben, a külvárosokban és a hátrányos helyzetű vidéki övezetekben a demográfiai tendenciák valószínűleg az elnéptelenedés irányába mutatnak, amely meghatározó következményekkel jár majd a lakáshelyzetre és az infrastruktúrára;

87. felhívja a tagállamokat, hogy a városfejlesztési és városrendezési projektek keretében bocsássanak több megfelelő lakást a családok – elsősorban az egyszülős családok és az időskorúak – rendelkezésére, például „generációk közötti projektek” formájában;

88. hangsúlyozza, hogy a világszinten felborult demográfiai egyensúly felerősítheti a fejlődési egyenlőtlenségeket és a migrációs nyomást; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ezeket az elemeket vegyék bele a közös fejlesztést célzó bevándorlási politikáikba;

Az integrált bevándorlás kihívása

89. megjegyzi, hogy a bevándorláshoz való folyamódás jelenleg az Unió demográfiájának egyik eleme lehet, gazdasági, társadalmi és kulturális szempontból pozitív hozzájárulás és a jövőben is az lesz; következőképpen felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, valamint a szociális partnereket, hogy dolgozzanak ki egy békés és ésszerű megközelítést a bevándorlás kérdésére vonatkozóan az idegengyűlölő és rasszista véleményekkel és magatartással való szembeszegülés érdekében, és mozdítsák elő a migránsok teljes és hatékony társadalmi integrációját;

90. elismeri ugyanakkor, hogy a migráció – különösen az elvándorlással sújtott régiók számára – egyúttal lehetőséget is kínál a demográfiai változások negatív hatásainak orvoslására is, és kéri következőképpen a tagállamokat, hogy a migránsok integrációját stratégiai jelentőségű politikai intézkedésként vegyék tekintetbe;

91. úgy véli, hogy az integrációs politikákat meg kell erősíteni az EU tagállamaiban, a migránsok Unióban való letelepedésének megkönnyítése érdekében; üdvözlöi ezért a „Szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása” általános programon belül a Harmadik Országok Állampolgárainak Beilleszkedését Segítő Európai Alap 2007–2013 közötti időszakra történő létrehozásáról szóló 2007. június 25-i, 2007/435/EK tanácsi határozatot⁽¹⁾ és bízik abban, hogy hozzá fog járulni a migránsok EU-ba való társadalmi és gazdasági beilleszkedésének elősegítéséhez;

92. hangsúlyozza, hogy a bevándorlási politikák tagállamok közötti meghatározására és összehangolására van szükség azért, miközben egyenlő élet- és munkakörülményeket garantálnak a bevándorlók számára; felhívja a Bizottságot, hogy vegyen fontolóra és a lehető leghamarabb nyújtson be célzott stratégiát és intézkedéseket a gazdasági bevándorlással kapcsolatban;

93. hangsúlyozza, hogy sürgető szükség van a tagállamok bevándorlási politikájának jobb összehangolására, a bevándorlók társadalomba és a törvényes gazdaságba való jobb integrálásának, valamint jogi és szociális biztonságuknak (többek között a nyugdíjra való jogosultságuknak) garantálása érdekében; felhívja a tagállamokat, hogy folytassanak elkötelezett küzdelmet az emberkereskedelem és az illegális munkaközvetítő hálózatok ellen, és sújtsák büntetésekkel azokat a munkaadókat, akik szabálytalan státuszú dolgozókat vesznek fel és/vagy alkalmaznak, de ennek során e rejtett munkavállalókat ne vonják büntetőjogi felelősségre; üdvözlöi az illegális munka ellen, valamint az illegális bevándorlók kihasználása és az őket sújtó méltatlan életkörülmények ellen irányuló európai kezdeményezést;

94. elismeri e tekintetben a városok sajátos szerepét, hiszen a bevándorlók többsége város lakó, és hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak figyelembe kell venniük a városi övezetek hatását a bevándorlási politikákra nézve, és a városokat szorosan be kell vonniük az ezen politikák kidolgozásába és végrehajtásába; érdeklődéssel veszi tudomásul a Bizottság és az Eurocities által 2006-ban útjára indított, „Integrating Cities” elnevezésű folyamatot, valamint a 2007. november 6-án aláírt, integrációról szóló Milánói Nyilatkozatot, amelyek célja a párbeszéd folytatásának biztosítása a városok között az integráció terén alkalmazandó közös elvekről;

(1) HL L 168., 2007.6.28., 18. o.

2008. február 21., csütörtök

95. hangsúlyozza, hogy az Európai Unión belüli jogszerű migrációnak a migránsok számára kedvezőnek kell lennie, és származási országuk számára nem jelenthet terhet; ösztönzi a tagállamokat, hogy bővítsék a bevándorlóknak szánt integrációs intézkedéseket;

96. üdvözli a Bizottság és a tagállamok kezdeményezését, amely szerint tekintetbe kívánják venni a bevándorlás jelenségének világméretű mivoltát, és az Unióba irányuló gazdasági migráció következményeit a származási országok fejlődésére nézve; hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni a migráns munkavállalók származási országából történő agyelszívás kockázatát; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az ezen jelenség elleni küzdelemben érintett országokkal együttműködve hozzanak hatékony intézkedéseket;

97. hangsúlyozza, hogy a bevándorlás emberi dimenziója nem tűnhet el a szigorúan gazdasági megfontolások árnyékában, és a családegyesítés választásának lehetőségét nyitva kell hagyni azon migránsok előtt, akik élni kívánnak ezzel; széles körű együttműködésre szólít fel az európai bevándorlási, a foglalkoztatási, a szociális és az oktatási és a regionális politikák között;

98. emlékeztet arra, hogy a bevándorlók jövedelme igen nagy mértékben lehetővé teszi az idős emberek megélhetését a fejlődő országokban;

99. hangsúlyozza, hogy a bevándorlási politikát a diszkrimináció elleni küzdelem eszközeként kell felfogni, és céljaul a jogi, szociális és közösségi egyenlőség magasabb szintű érvényesítését kell kitűzni mind az Európában már jelen levő, mind pedig a jövőben érkező bevándorlók esetében;

100. úgy véli, hogy a bevándorló munkavállalót elkísérő családtagoknak tartózkodási engedélyt és – szükség esetén – munkavállalási engedélyt kell adni;

101. hangsúlyozza a migráns nők fontos szerepét, és kéri a tagállamokat, hogy kezeljék őket megfelelő helyen az integrációs politikákban, valamint biztosítsák számukra az őket megillető valamennyi jogot;

102. kéri a tagállamokat, hogy a következő csúcstalálkozó napirendjére vegyenek fel egy, a demográfiai változásokról, valamint többek között az aktív munka melletti öregedés, a fiatalok alkalmazása, a családpolitika és a migránsok beilleszkedése területein megfelelően bizonyult gyakorlatokról folytatandó eszmecserét;

103. üdvözli a Bizottság azon kötelezettségvállalását, mely szerint két évente helyzetjelentést készít az Európai Demográfiai Fórummal összeköttetésben; szeretné, ha e jelentés az egyes tagállamokban az érintett területeken megvalósított politikák hatását is felmérné; támogatja a Bizottság szándékát, amely szerint két évente külön fejezetet szentelne jelentésében a terméketlenség kérdésének, és egy új fejezetet iktatna be a jelentésbe az Unió felkészüléséről a demográfiai változásokra; bátorítja a Bizottságot olyan mutatókból álló rendszer felállítására, amelynek célja a demográfiai változások figyelemmel kísérése és elemzése a különböző tagállamok és az Unió szintjén egyaránt;

104. megjegyzi, hogy Európa demokratikus jövője új nehézségeket támaszt azon demokratikus mechanizmusok és csatornák szintjén, amelyek közvetítésével a sokszínűség hangja meghallható, és a politikai döntéshozatalban is kellő súllyal megjelenik; úgy ítéli meg, hogy egy elöregedő társadalomban a központi kérdés a közös jövőt – és ennél fogva a közösség politikai jövőjét is – képviselő kiskorúak politikai képviselete, akiknek hangját ma még nem hallgatják meg, és a döntéshozatal során egyáltalán nem veszik figyelembe; megállapítja, hogy a bevándorlók esetében nehézséget okoz mind a felnőttek, mind utódaik számára, hogy meghallgatásra találjanak; véleménye szerint azon társadalmi csoportok szóhoz jutása és politikai képviselete, akik ma még ezektől a jogoktól meg vannak fosztva – különös tekintettel a kiskorúaké – olyan alapvető fontosságú kérdés, amelyet széles körben meg kell vitatni és el kell mélyíteni;

105. bátorítja a Bizottságot és a tagállamokat az Unió polgárainak fogékonyabbá tételében a demográfiai kihívások iránt, például tájékoztatási kampányok és kísérleti projektek révén;

*
* *

106. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.